

Митрополит Гавриил: Одобряването на синодалните учебници е много важна стъпка към християнската просвета на децата

На 5 февруари бяха отворени проектите на Св. Синод за учебници по предмета Религия от първи до пети клас. По този повод ви представяме интервю на Иван Стамболов с Ловчанския митрополит Гавриил по повод конкурса на МОН за нови учебници по Религия-Християнство-Православие

– Ваше Високопреосвещенство, на 5 февруари в МОН бяха отворени синодални проекти за учебници по Религия-Християнство-Православие от първи до пети клас. Обществото отдавна чакаше това събитие и в тази връзка представляват интерес отговорите на някои въпроси, дадени от Митрополит, особено от ръководителя на Културно-просветния отдел на Св. Синод на Българската православна Църква. И така:

Има ли и други кандидати, други автори и колективи, които предлагат конкурентни учебници? Не е ли абсурдно Св. Синод да се явява на конкурс? Кой е по-компетентен от Синода в догматиката на

християнството, за да му бъде конкуренция?

- Освен Св. Синод на БПЦ има и други кандидати, които предлагат конкурентни учебници по предмета Религия-Християнство-Православие. Да, абсурдно е, защото никой освен Св. Синод на БПЦ няма такава компетентност и не носи такава отговорност да учи децата и хората на светата Православна вяра.

- Къде е поставен акцентът в съдържанието на съставените под ръководството на синода учебници: върху история на Църквата, история на религиите, катехизис и закон Божи или християнска нравственост?

- Най-полезно и достъпно за децата е да бъдат обучавани на закон Божий и християнска нравственост – върху тях е поставен акцентът в съдържанието на съставените от Св. Синод учебници.

- Мирогледът на Църквата е коренно различен от общоприетия в секуларното общество миросглед, върху чиято база се изготвят учебните програми по другите предмети. Как учебниците на Св. Синод се справят с този проблем?

- Програмата за обучението по предмета религия и Религия-Християнство-Православие е съставена от експертния съвет към МОН, утвърдена от министъра на образованието. В този съвет има и представител на Св. Синод на БПЦ – Негово Високопреосвещенство Варненския и Великопреславски митрополит Йоан. Спазвайки тази програма ние се постаряхме да изпълним учебниците с такова съдържание, което разкрива духовното величие и красота на светото Православие, защото Господ е казал „Аз съм Пътят и Истината и Животът“ (Йоан 14:6).

- Бог е сътворил небето и земята, в края на времената ще има ново небе и нова земя. Това са два свята, но образователната система продължава да учи децата, че светът е един – сетивният. Как се отразява това на миросгледа на хората не само като деца, но и като възрастни, в чиито ръце ще бъде съдбата на обществото след двайсетина години?

- Св. Синод още от началото на прехода 1989 г. се бори за въвеждане на предмета Християнство-Православие, за желаещите родители на децата, в задължителната програма на обучение. Ако това се случи, много повече деца и много по-успешно ще бъдат приобщени към християнския миросглед. Макар

времето на официалния атеизъм да отмина, но остатъци от него все още има и в образователната система – например, Дарвинизмът и теорията на Опарин, които отричат Божествения произход на живота и възникването на човека, и досега се изучават в българското училище като официални научни теории, макар те отдавна и да са отречени не само от Църквата, но и от много велики учени. А затова как се отразява атеистичния мироглед върху децата и възрастните, нека цитираме великия руски мислител и писател Ф. М. Достоевски:

Ако няма Бог, то всичко е позволено, няма предел пред човешката воля, няма и престъпление. Без братството на Христа задачата на хуманизма се решава само по насилствен път.

- Каква е връзката между мирогледа и морала? Може ли да се каже, че Истината и Доброто са субективни и са въпрос на обществен договор? Полезно ли е да се представят така на децата?

– Връзката между мирогледа и морала е най-тясна и неразривна. Истината и Доброто не са нито субективни, нито абстрактни категории, но Личност – Богочовешката личност на нашия Господ Иисус Христос. Той е духовно-нравственият фундамент, върху който трябва да се гради животът на всеки човек. Той, Истината и Доброто, е смисълът на живота на истинския християнин, както и би трябвало да бъде за човека като цяло, създаден по Божий образ и подобие. Да се представя Истината и Доброто като субективни, означава да изпаднем в хаоса на релативизма, който неминуемо води до консуматорски мироглед, дух на егоизъм и безнравственост.

- Изтребено ли е християнството от душите на младите хора и колко време е необходимо да се върнат към него? И при какви усилия?

– Както казва един от ранните апологети на Църквата, Тертулиан: „Душата на човека е християнка по рождение“, всеки човек има съвест, която е глас Божий в него и не може да бъде унищожена докрай. Особено в наше време са необходими огромни усилия, усилия на цялото общество и най-вече на Църквата, та тази Божествена искра да бъде разпалена.

- Как биха изглеждали след 50 години политики като икономическата, социалната и културната, ако от днес започне организираното и задълбочено изучаване на християнството в училище? А как биха изглеждали политиците, преминали през такова образование? Дали ще доведат до по-благоприятни за ежедневния живот резултати? Политиката по отношение на децата и следващите поколения по-важна ли е от грижата за икономическия растеж, има ли връзка между

двете в дългосрочен план?

- В Св. Евангелие Господ Иисус Христос е казал: „Първом търсете царството на Бога и Неговата правда, и всичко това ще ви се придаде“ (Мат. 6:33). Ако ние в живота си търсим първом Царството Божие, т.е. Христовите добродетели, то необходимите материални блага Бог ще ни ги даде и преумножи. Тогава ще се изпълнят думите на ангелите, възпели Раждането на Господ Иисус Христос: „Слава във висините Богу, и на земята мир, между човеците благоволение!“ Тогава политиците, които прославят Бога със своите дела, ще носят мир и благоволение на своето общество и духът на Христовата любов ще изпълни всяка сфера на живота.-

- Може ли християнството да спаси Европа? Християнин ли е истинският европеец или някакъв синкретичен космополит?

- Единствено Христос и Неговото Божествено учение могат да спасят не само Европа, но и света, и всеки човек. Истинските корени на Европа са християнски и именно отричането от тях е довело и води до духовните и обществени катастрофи: войни, революции, лъжеучения, нравствена развала и пр.

- Християни ли са все още българите и като такива ли имат място сред другите европейци? Може ли българското Православие да обогати европейското християнство?

- Достойнството на българския народ, преминал през тежка история на пет вековно иновечно робство и десетилетия на войнстващ атеизъм, и въпреки това съхранил истинската спасителна Православна вяра, донеса от Господ Иисус Христос и проповядвана от Неговите свети ученици, е силен, действителен пример и за Европа.

- Как тълкувате думите на Спасителя: „Не мислете, че дойдох да донеса мир на земята; не мир дойдох да донеса, а меч“ (Мат. 10:34)? Как хармонират с другите думи на Иисус Христос за мира: „Мир ви оставям; Моя мир ви давам; Аз ви давам не тъй, както светът дава“ (Йоан 14:27)? Трябва ли християнинът да се съгласява с всичко, дори и с лъжата? Какво учи църквата за мира, що е мир, може ли мирът да бъде борба?

- Меча, за който говори Господ Иисус Христос, трябва да бъде насочен първо навътре, към нашата повредена от греха природа, т.е. християнинът е призван да се самопринуждава да отсича и очиства своите греховни

влечения, помисли, пожелания, порочни навици. Всичко това по думите на светите отци се е превърнало като втора природа на човека и затова този духовен труд е винаги свързан с вътрешна болка: „Дай кръв и приеми дух“, говорят светите отци. А вследствие на покаянието и духовното очистване човек може ясно да види как да се бори и с недъзите на обществото, използвайки духовния меч не за вреда на своите братя, а за лечение. Християнинът трябва да помага на другите и да се бори срещу злото с голяма самопожертвователност, както е казал Господ в Св. Евангелие: „Никой няма любов по-голяма от тая, да положи душата си за своите приятели.“ (Йоан 15:3).

- Какви са очакванията Ви от евентуалното одобряване на синодалните учебници от страна на МОН и от приложението им в часовете по Религия в българските училища?

- Одобряването на синодалните учебници е много важна стъпка към християнската просвета на децата, към тяхното нравствено възпитание и към духовния подем на нашия народ.

— Източник: Официален сайт на Св. Синод & dobrotoliubie.com